

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. De Abortu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

1. **A** Bortus pertinet ad damnum propriæ personæ; nam propterea de eo hic breviter agemus. Duplici autem procurati modo ille potest. Ex Sanchez de matr. d. 1. lib. 9. Grassi part. 1. lib. 2. cap. 8. n. 3. Casti. Pal. d. 3. de matr. part. 4. §. 3. num. 13. multa de abortu habet Dicastill. lib. 2. de iust. tr. 1. §. 10. d. 13. Primò indirectè, ut si prægnans sumat pharmacum tendens directè ad sanitatem, licet per accidens inferat mortem fœtui sive animato, sive inanimato; & hunc abortum in directum procurare ex proportionata causa, licet potest tum ipsa prægnans, tum alij. Nam propterea tunc femina ægrota- tas potest sanguinem emittere, debita inedia vi, portio- nis medicatas, ad prava humores expellendos ordina- tas sumere, &c. Ratio est, quia sic, propter illam necessi- tatem, Abortus censetur solum permittitur, non verò in- tentus, cum Mater suo jure utatur sanitatem conquiren- di. Quando medicamenta æquè tendunt in salutem Ma- tris, & in mortem fœtus, potest ea applicari infirmæ præ- gnanti; si salus infirmæ est desperata, docet probabiliter Sanchez l. c. n. 19. etiam si dubium sit, an vitam matri alla- tura sint. Ratio est, quia secus, periret certò Mater, & consequenter fœtus: At per illa medicamenta fortè uterque liberabitur à morte.

2. Secundò directè, ut si Medicus præciperet ebi- bendam potionem, directè habentem pro sua vi, fœ- tum interimere, vel conceptionem impedire. Et quia certum est ex Sanchez, Valsq. Pont. cum Castro Pal. loc. c. n. 9. tunc esse mortale: illam absolute sumere, vel propi- nare; quia sic vel occiditur per se innocens, si fœtus est animatus; vel si nondum est informatus animas, contra finem naturæ impeditur generatio: tamen adhuc dubita- tur, an aliquando liceat, quando nimirum, ni ita fiat, pe- riculum vitæ subit Mater.

Fœtus animatus.

3. Dico primò. Si constet fœtum esse animatum, vel dubitetur, an animatus sit; nunquam licet. Ita Doctores citati, & citandi. Ratio est, quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona: malum autem intrinsecè est, occidere innocentem. Fœtum masculinum animari potest quadra- ginta dies, femininum post octoginta, & in dubio cen- deri, quoad nostrum casum, femininum, ut quo minùs potest aggravetur delinquens, diximus lib. 1. cap. 3. §. 7. v. irregularitas n. 2.

Fœtus inanimatus.

4. Dico secundo; Si fœtus est sine anima, aliqui af- firmant in tanta Matris necessitate, licere. Ita Sanchez Grassi l. c. Sa. v. Homicidium, Laym. lib. 3. sect. 5. t. 3. p. 3. cap. 4. num. 4. alique apud Dian. part. 3. tract. 5. res. 11. Aliqui negant. Ita Filiuc. tr. 29. c. 6. Less. lib. 2. c. 9. num. 61. & 62. alique aq. eundem Dianam. Vtrumque probabile. Ratio posteriorum potissima, ducitur ab inconvenienti; nam si id liceret, licitum etiam esset, propter sanitatem directè procurare pollutionem; quod nemo dixit. Ra- tio priorum est, quia tunc fœtus est aggressor contra Matris vitam: & sicuti pravi humores possunt depelli, quia invadunt vitam; ita & ille fœtus, qui nunc instar humoris pravi est. Ad illud de pollutione, esse potest disparitas propter periculum apertissimum incontinen- tiæ, si ejusmodi licentia indulgeatur; & quia si ea pol- lutio permitteretur, impediretur usus conjugal, con- tentis jam hominibus illa voluptate pollutionis licetè percepta, quæ inconvenientia non inveniuntur in casu nostro.

An licitus sit abortus, ne adultera occidatur?

5. Ex dictis confluit gravis difficultas: An quem admodum ad servandam Matris infirmæ vitam, pro- babilitur

est infir-
vis timor
a. v. Homicidium
e, diximus
is; temper
is, ibidem
i vita po-
o: Imò la-
i assisten-
strandum
profutura
n. Sanchez
mortem
is mortis
mittitur.
occidendi
um, potest
rus: non
iortu ante
enct, mi-
sulphu-
rium ma-
erbiortu
esse eum
tentioris
bans Di-
um. 139
in Blo-
cum Flo-
14. aliq-
iant an-
tificatio-
um ha-
extraor-
e ducere
magnum
damnum
i. Dicasti-
rum est
rigore
num. 11.
arnibus
olius do-
ella re-
inhone
est quis
ne fœ-
id non
i. lib. 3.
ven-
e effica-
e licita
s reme-
potest:
e reportis
D. mor-
agias,
guere,
6 cor-
est.
itilet,
ndato
Dian-
cipiat,
vi

habilitate licere diximus dirigere medicamenta directè ad foetum inanimatum propellendum tendentia; ita idem liceat: Primò, ad servandam famam, seu honorem, & consequenter vitam puellæ, vel Monialis prægnantis ex adulterio, vel sacrilegio? Secundò, ad evitandum periculum illius mortis, quod aliàs experta puella est in parturiendo? Inanimatum dixi; nam ad animatum nunquam licere, *num. 3.* iam docuimus.

6. Dico iam tertio: licet Torrelli, Bordonus, Lezana, Trull. Apud Dianam, p. 3. *tr. 5. ref. 11.* & p. 6. *tr. 8. ref. 37.* eodémque teste quidam doctissimus ex Soc. Iesús, concedant, ut probabile: Communis tamen sententia DD. apud eundem meritò in utroque casu negat; Imò audio (ait Diana, d. p. 6. *tr. 8. ref. 37.*) affirmativam sententiam fuisse damnatam in Congregatione S. Officij. Ratio est, quia periculum est distans, aliisque modis vitari potest; & foetus non est aggressor. Adde periculum evidentissimum aperiendi viam ad multa incommoda, cum gravi Reipubl. pernicio; si hæc licentia concedatur.

Pæna, & solutio abortus.

7. Quando foetus est animatus, præter alias pænas temporales incurrit irregularitas, & excommunicatio lata sententiæ, à provocantibus abortum, hoc est, à tradentibus, vel consulentibus, vel cooperantibus, vel iuvantibus ad abortum. Ab ipsis accipientibus potionem, ut abortiant, negat Naldus apud Bordonum *max* citandum, cui assentitur idem *num. 3. contr. 41. num. 6.* & Ioannes de Lugo in *Resp. lib. 2. d. 4.* valde propendit non valde incurri excommunicationem: quia de illis in Textu non est, quoad excommunicationem, expressa mentio: verum incurri contendit Dicastillus, *lib. 2. de iust. tr. 1. d. 10. d. 13. n. 179.* cum Bonacina, de *res. d. 2. quest. ult. sect. 1. punct. 7. n. 6.* utrumque probabile.

Quando autem foetus non est animatus, nulla irregularitas, nullaque excommunicatio incurritur. Sic Bonac. *ibid.* Quod si anceps sis, fuerit necne animatus; quamvis peccatum sit eius abortum procurare, ut notat signatè Sanchez de *matr. lib. 9. d. 20. n. 7.* tamen non incurri irregularitatem, nec excommunicationem dixi *suprà, lib. 1. c. 3. §. 7. v. Causus, & censura referu. num. 1. & v. irregularitas num. 2.*

8. An autem excommunicatio hæc sit reservata, dubitat nonnemo. Sed certè per Sixtum V. erat reservata, nunc per Gregor. XIV. sic eiusmodi rigor est temperatus: *Apeccato* (inquit Gregorius XIV. Sedes Apostolica n. 2.) *Et ab excommunicatione quilibet Presbyter tam secularis, quam cuiusvis Ordinis Regularis, ad Fidelium Confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam, & liberam, in foro conscientie tantum absolvendi habeat facultatem.* Hæc Pontifex. Vbi nota, quamvis hodie non sit hæc excommunicatio Summo Pontifici reservata; tamen neminem posse ab illa absolvere, nisi (Ita Sylvius, quem sequitur, citatque Bassæus, in *Florib. v. Abortus.*) specialiter ab Episcopo deputetur. Episcopo, inquam; nam propterea non est admittenda sententia asserens posse Confessarium Regulari, deputatum à suo Provinciali ad illam absolventem; non est, inquam admittenda; siquidem Pontifex non solum disponit, hunc Confessarium deputandum esse ab Ordinario, sed ab Ordinario loci. Qualis certè nunquam est Provincialis.

Notat autem Bauci, in *sel. q. 48. Pet. 6.* satis esse, si quis habeat ab Episcopo facultatem absolvendi ab omni casu, & censura tali Episcopo reservatis, nec esse necesse Episcopum dare facultatem ad abortum specialiter absolvendum, ut ego memini me notasse *lib. 3. meth. Confess. cap. 7. num. 8.*

9. Censeo tamen à Regularibus Mendicantibus, eorumque Privilegium participantibus, ex duplici alio capite posse illam absolvi. Primò, si ij habeant privilegium univèrsale absolvendi ab omni censura Episcopo reservata. Secundò, si habeant simile privilegium ab-

olvendi ab omnibus casibus Pontificiis, quamvis solent extra Bullam Cœnæ. Ratio est, quia in utroque casu iam essent sufficienter deputati. Lege Bonacin. l. 9. de *cenfursis, disp. 2. part. 10. num. 16.* apud eundem Bassæum *ibid. fin.* Ab irregularitate ex abortu occulto, non potest Episcopus dispensare, docet Sperellus, *part. 2. de. 112. num. 6.* ex constitutione Sixti V. non moderata in hoc à Gregor. XVI. An autem hæc duo privilegia Religiosi habeant; *lib. 3. opus. Methodi Confess. cap. 7. §. 4.* debemus.

CAPUT III.

De Homicidio iniusto Proximi.

§. I. De Homicidio voluntario, & præsertim, de casuali.

1. Homicidium aliud esse voluntarium, hoc est, volitum, seu intentum, sive in se, sive in causa; aliud esse casuale, præter intentionem agentis, notum est omnibus. Homicidium autem voluntarium innocentis est mortale, ac inducere irregularitatem ex delicto; nimis item est omnibus exploratum. De casuali ergo solum hic remanent aliqua notata digna. Pro quo.

2. Adverto secundò, effectum ex causa dupliciter id qui possit: Primò semper, aut plerumque, ut mors ex veneni potu, vel gravi vulnere in capite, vel simili modo periculoso. Secundò raro, & in paucis, ut ex iactu bombardæ contractio ipsius, & circumstantium interimiam, quoties effectus est præter intentionem, sive sit primo modo, sive secundo, dicitur à Doctoribus casualis. Sic Tolet. *lib. 1. c. 71. §. alterum membrorum*: ita tamen, ut si raro, dicatur casualis strictè; si plerumque, vel semper dicatur missis strictè, & minus propriè casualis; sed tamen absolute casualis, modò sit præter intentionem. Nam propterea S. Thomas 2.2. *quest. art. 8. ad 2.* innotuit pueri, quod mater prægnans percussa fuerit, sine intentione occisionis, casualem appellet: cum tamen, ut idem ibidem affirmat, ut plurimum ex percussione prægnantis sequatur infantis interitus. Ad statuendum ergo, quando homicidium directum, de quo hic loquimur (nam de indirecto *max* §. 3.) sit voluntarium, quando casuale; cõsideranda est agentis intentio, ut quando effectus est interitus, vel prævisio in sua causa, licet raro sequi soleat. Dicitur voluntarium, vel si quis pulsans campanam intendat, vel prævideat, ut fallens decedens occidat hominem, quamvis id rarissimum sit. Contrà verò, si quis aliquem percussit gravi vulnere, sine intentione, ut mori sequatur, & nesciens ex ea percussione mortem securum si ea sequatur erit homicidium casuale & quidem utrobique mortale; sed gravius, quando ex tali percussione frequentius sequitur mors, minus grave, quando raro.

3. Dantur autem ad melius dignoscendum quatuor Regulæ ex Tolet. *lib. 5. cap. 7.* Prima, pro actione licita. Secunda, pro illicita. Tertia, & Quarta, pro omissione: quæ sunt etiam univèrsales Regulæ pro quocunque alio damno dato, ad effectum obligandi, vel non obligandi damnificantem, sed restitutione damni illati: quod hic noto, ne cum de radice restitutionis ex damnificatione disputabo, eadem repetere cogar. Sed iam singulas breviter explicemus.

Prima Regula.

Dans operam rei licitæ.

4. Dante te operam rei licitæ, si mors alterius sequatur ex illa actione licita, præter intentionem tamen tuam, quando nulla affuit culpabilis negligentia in evitanda alterius morte, nullum est peccatum. Quando autem affuit negligentia levis, est peccatum veniale: quando